

Orättfärdig hovrättsdom mot ALIS

ALIS anser att Svea hovrätts dom från den 28 juni, som innebar att ALIS inte hade rätt att kräva ersättning och skadestånd av Mediarkivet i två fall av uppenbart upphovsrättsintrång är felaktig och djupt orättfärdig. Domen innebär bl a att hovrätten anser att det är rimligt att svartlista frilansjournalister som inte vill ge upp sin upphovsrätt utan ersättning.

Domen är en följd av att hovrätten menar att ALIS i det här fallet och vid den tidpunkten då talan väcktes inte följde det konkurrensrättsliga regelverket på rätt sätt. Trots att ALIS anser att även den slutsatsen är felaktig överväger ALIS om domen ska överklagas eller inte. Ett viktigt skäl för ett sådant övervägande är att de omständigheter som läggs ALIS till last i domen är överspelade sedan länge.

ALIS huvuduppgift är att samla in och betala ut upphovsrättslig ersättning till litterära upphovsmän och beivra intrång i upphovsmännens rättigheter. Vid en samlad bedömning måste ALIS överväga om det skulle gynna upphovsmännen att fortsätta denna process. I den bedömningen finns det flera saker att ta hänsyn till.

- Domen speglar inte verkligheten. De konkurrensrättsliga invändningar som lagts fram i målet – att ALIS inte är öppna med vilka de företräder, att avtalen med upphovsmännen är exklusiva och att inga stordriftsfördelar uppnås med verksamheten – har, i den mån de över huvud taget haft någon förankring i verkligheten, sedan länge åtgärdats. Det är inte svårt att få information om ALIS. All väsentlig information finns lätt tillgänglig på föreningens hemsida. ALIS har heller inte några exklusiva avtal, upphovsmännen bestämmer själva i vilken utsträckning ALIS ska företräda dem. Vilka upphovsmän ALIS företräder är inte heller något problem att få reda på för dem som är intresserad av att klarera rättigheter. Att ALIS inte haft helt öppna register över anslutna beror på att vissa medieföretag systematiskt svartlistat ALIS-anslutna frilansjournalister. Detta anser inte domstolen är något problem. I domen framhålls att ALIS huvudsakligen ägnar sig åt licensiering i enskilda fall och därmed inte kan åtnjuta de stordriftsfördelar som berättigar existensen av collecting societies. Samtidigt betalade ALIS förra året ut cirka 10 miljoner kronor till flera tusen enskilda upphovsmän, varav drygt 2 miljoner kom från de enskilda fullmakter som upphovsmännen tecknat med ALIS. Det visar både att den i målet aktuella licensieringen är en mindre del av verksamheten, men ändå så omfattande att stordriftsfördelar uppnås.
- Mediarkivets syfte med processen har varit att försöka flytta fokus från företagets ständiga intrång i enskilda upphovsmäns rättigheter till att ifrågasätta ALIS arbete och tidigare sätt att bedriva verksamheten. För ALIS är det viktigt att återföra intresset till grundfrågan, nämligen upphovsmännens lagenliga rättigheter. I grunden har ALIS inget annat intresse än att träffa avtal som tillgodoser alla parter berättigade intressen. Att fortsätta en process som rör ALIS konkurrensrättsliga ställning och regelverk för ett antal år sedan kan i det perspektivet te sig tveksamt.

- Upphovsrättsutredningen kom nyligen med sitt delbetänkande i vilken ett helt kapitel ägnades åt att undersöka hur de svenska upphovsrättsorganisationerna bedriver sin verksamhet. ALIS deltog i denna undersökning. Inga invändningar riktades mot ALIS. Tvärtom kom utredaren fram till att den kollektiva rättighetshandlingen i Sverige fungerar högst tillfredsställande.

Mot den bakgrunden är det viktigt för ALIS att analysera om domen kan få några långsiktiga konsekvenser för föreningen eller andra collecting societies i Sverige, eller om den bara beskriver en felaktig, för länge sedan överspelad bild av organisationens verksamhet. Den analysen avgör om ALIS kommer att gå vidare med processen eller inte.

Magnus Lindström, ordförande ALIS

för ALIS och stiftarförbunden; Journalistförbundet, Sveriges Dramatikerförbund, Sveriges Författarförbund, Sveriges Läromedelsförfattareshörförbund

För ytterligare information, vänligen kontakta Magnus Lindström:

Tel: 08 - 730 12 01

Tel: 08 - 541 39 007

Mob: 070 - 541 39 18

E-post: magnus.lindstrom@alis.org

ALIS (Administration av litterära rättigheter i Sverige) är en ideell förening som licensierar och administrerar vidareanvändning av litterära upphovsmäns verk. ALIS grundades 1995 av Journalistförbundet, Sveriges Författarförbund, Sveriges Dramatikerförbund och Sveriges Läromedelsförfattareshörförbund.